

ГРАД БИЈЕЉИНА

АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА АНКЕТЕ ПРИВАТНОГ СЕКТОРА О УСЛОВИМА ПОСЛОВАЊА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА БИЈЕЉИНА

Мај 2017. година

I. УВОД

У периоду фебруар-април 2017. године, спроведена је анкета међу привредним субјектима са подручја Града Бијељина у циљу прикупљања информација о мишљењу привредног сектора о пословној клими на подручју Града. Сврха ове анкете је била да се обезбједе корисне и поуздане информације за Градску управу, које се односе на ставове оних који инвестирају, отварају радна мјеста и запошљавају на подручју Града Бијељина.

У анкети су постављана питања која су имала за циљ да установе каква је генерално пословна клима у граду, као и да установе задовољство привредника квалитетом локалне самоуправе, Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина, квалитетом удружења која окупљају предузетнике/предузећа (Регионална привредна комора Бијељина и Удружење предузетника Бијељине “Предузетник”). Ставке у упитнику су обухватале опште информације о привредном субјекту и дјелатност, питања пословног амбијента у Граду Бијељина, начине комуникације са Градском управом, квалитетом јавних услуга.

Сврха анкете

Сврха анкете је да се добију информације које ће помоћи Граду Бијељина да на квалитетнији и систематскији начин управља развојем приватног сектора и економским развојем заједнице, те да провери задовољство приватног сектора услугама градске администрације и Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина, као и комуналним услугама, у циљу унапређења јавно-приватног дијалога у граду Бијељина и дефинисања будућих тема за заједничко разматрање и рјешавање, путем јавно-приватног дијалога.

Коначан циљ ове и будућих анкета јесте подизање стандарда услуга и мјера које пружа Град Бијељина са својим Јавним предузећима, Јавним установама и слично, ради стварања повољног пословног окружења за послодавце који тренутно егзистирају на подручју Града, као и привлачење нових инвеститора, који би желели улагати своја средства у такво окружење. Начин на који то можемо створити или побољшати јесте најприје идентификација стварних проблема са којима се тренутно сусрећу послодавци, првенствено везано за мјере и услуге које пружа Градски орган управе, али и идентификација свих осталих проблема са којима се сусрећу у свом пословању. Други, не мање битан начин за остварење циља јесте транспарентност, интензивна међусобна сурадња и уважавање, а потом координисане заједничке активности на стварању повољног пословног окружења у граду Бијељина.

II. МЕТОДОЛОГИЈА

У сврху ове анкете спроведено је анкетање 106 привредних субјеката са подручја Града Бијељина.

За потребе ове анкете састављен је упитник који су саставили представници Одјелјења за привреду и Одсјека за локални економски развој и европске интеграције.

Анкета је спроведена путем теренских посјета привредним субјектима, од стране запослених из Одсјека за локални економски развој и европске интеграције и Одјелјења за привреду, Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина и Туристичке организације Града Бијељина.

Анкетом је обухваћено укупно 106 привредних субјеката (68 привредних друштава и 38 предузетника), који запошљавају укупно 3.067 радника. Структура привредних субјеката разврстаних по дјелатности приказана је у графикону испод.

Графикон број 1: Структура предузећа по дјелатности

Овај извјештај представља анализу одговора свих анкетираних привредних субјеката.

III. ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Пословна клима у Гради Бијељина према анализи анкете је релативно повољна. Око 44% анкетираних привредних субјекта оцјенило је пословни амбијент као „добар“, 41% као „задовољавајући“, 8% „изузетно добрим“ и 7% као „лош“.

Примјетан је тренд пораста задовољства грађана у односу на претходну анкету (2014.година) када је 73% анкетираних привредних субјеката оцјенило пословни амбијент као „задовољавајући“, око 20% као „добар“ и тек око 7% као „лош“. Током претходне анкете ниједан испитаник није оцјенио пословни амбијент и околности за пословање „изузетно добрим“.

2. Привредни субјекти обухваћени анкетом запошљавају просјечно 29 радника. Структура анкетираних предузећа по дјелатности је сљедећа: Примарна производња 7%, Прехрамбена индустрија 11%, Грађевинарство 6%, Дрвна индустрија 7%, Метални сектор 9%, Трговина 6% Остало 49%.

3. Квалитет услуга које пружа локална самоуправа је оцјењен релативно добро. Најлошије је оцјењена „Подршка малим и средњим предузећима“, „Издавање грађевинских дозвола“, „Одржавање путева“. Најповољније су оцјењени „Одношење отпада“, „Издавање дозвола за привредне дјелатности“ и „Јавна безбједност“. На питање које услуге би локална самоуправа прво требало да унаприједи, предузећа наводе издавање грађевинских дозвола и подршку малим и средњим предузећима.

4. На питање које би активности требала учинити Градска управа Града Бијељина, највише анкетираних сматра да би локална самоуправа требало да се бави пореским олакшицама, финансијском подршком МСП сектору и развојем радне снаге. Идентични одговори добијени су и приликом претходне анкете која је спроведена 2014.године. Анализа упитника указује да би Стратешки план економског развоја највише требало да обрати пажњу на развој малих и средњих предузећа, пружање помоћи и подршке предузећима, као и развоју инфраструктуре, а у циљу стварања сигурног и повољног окружења за задржавање постојећих и привлачење нових инвеститора.

IV. РЕЗУЛТАТИ АНКЕТЕ

ПОСЛОВНИ АМБИЈЕНТ

1. Ваше мишљење о Бијељини као мјесту за пословање?

- 47 испитаника или 44%, је оцјенило Бијељину као „добрим“ мјестом за пословање, 44 испитаника или 41% „задовољавајућим“, „Изузетно добрим“ 8 испитаника или 8% и као „лошим“ 7 испитаника или 7%.

Графикон број 2: Мишљење привредних субјеката о Бијељини као мјесту за пословање

2. Ваше мишљење о Бијељини као мјесту за пословање?

Као главне предности Града Бијељина као средине за пословање, велики број анкетираних субјеката навео је географски положај на тремеђи БиХ, Србије и Хрватске, велики број становника, релативно лака доступност радне снаге, добру саобраћајну повезаност, присутност инвеститора, добру сировинску базу за предузећа из области пољопривреде, лако отварање предузетника.

3. Шта сматрате негативним околностима за пословање у Бијељини?

Са друге стране, као главне проблеме предузећа наводе однос према МСП у смислу великих такси и парафискалних намета, тромости администрације, спорог добијања дозвола за грађење,

недовољних издвајања за сектор МСП. Бијељина је искључиво трговачки центар и нема довољно развијену индустријску производњу, сива економија, недостатак сировина, осим за пољопривреду, удаљеност од главних центара у БиХ (Сарајево, Бања Лука), неусклађеност образовног система са потребама привреде, недостатак стручног кадра из одређених области фризери, санитарни смјер ВСС и ВШС, биолози ВСС (етномолози), технолози ВСС, хемичари, управници пословним процесима - менаџери.

4. Како комуницирате са Градском управом?

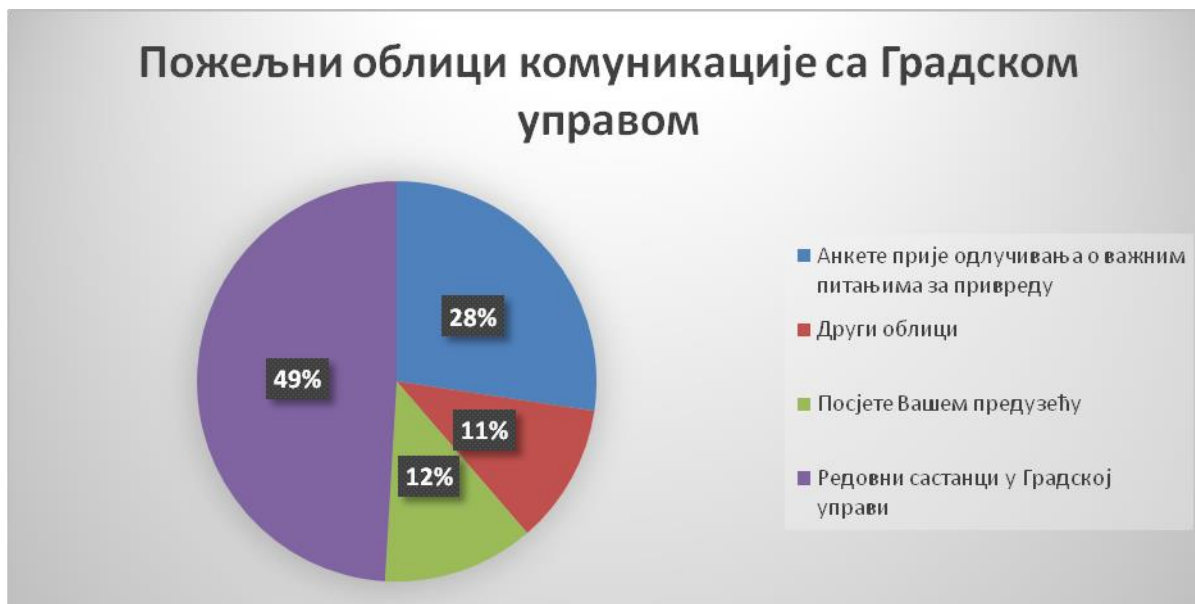
- 57% привредних субјеката изјаснило се да контактира или добија информације од градске управе путем електронске поште, телефона или факса, 7% путем редовних састанака у Градској управи, 6% путем повремених састанака са градоначелником и/или предсједником Скупштине Града, док је 26% анкетираних привредних субјеката изјаснило да нема никакву комуникацију са Градском управом.

Графикон број 3: Облици комуникације са Градском управом

5. Који облици комуникације би били пожељни?

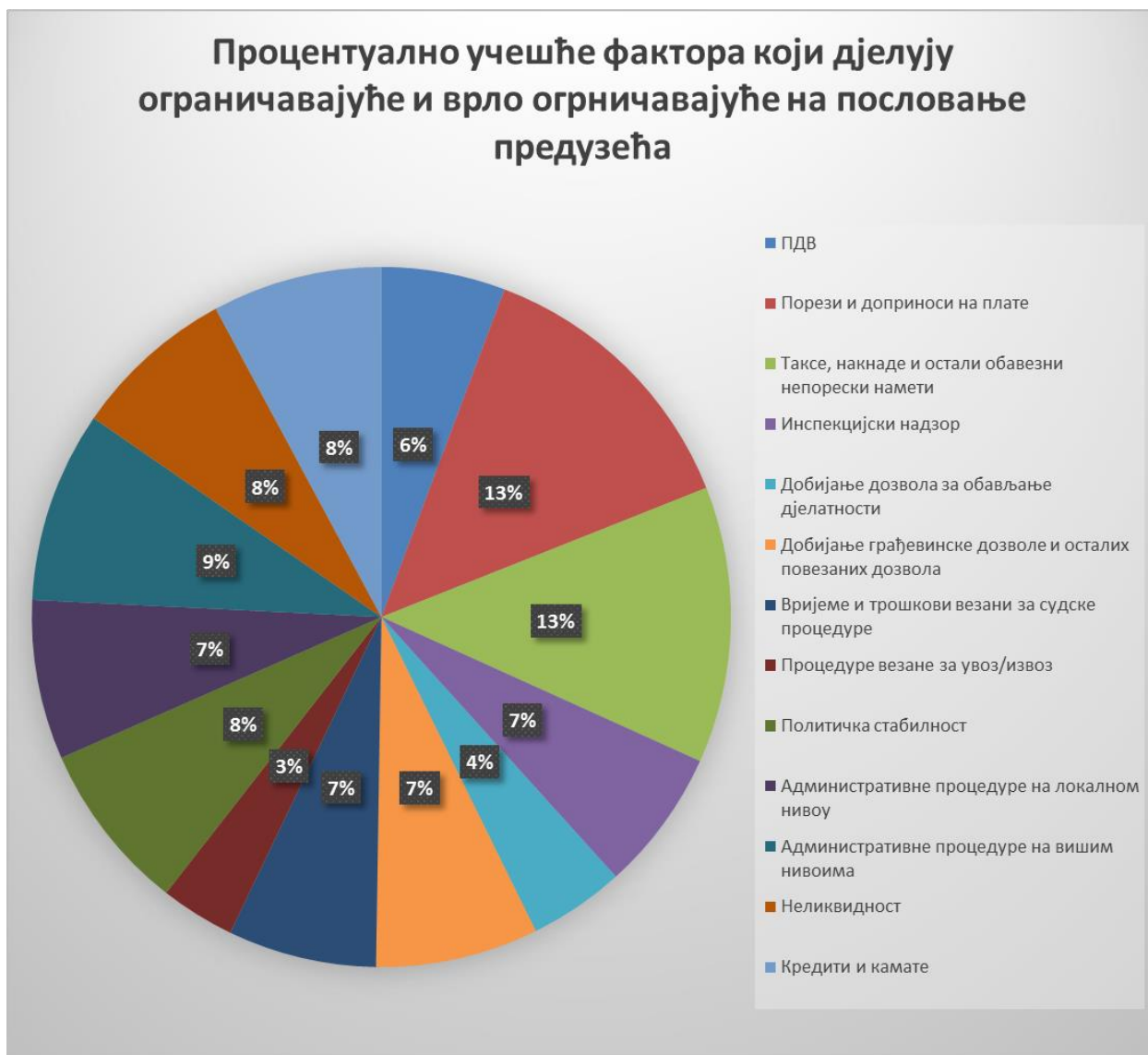
Као најпожељнији облици комуникације изражени су „Редовни састанци у Градској управи“ 49%, „Анкете прије одлучивања о важним питањима за привреду“ 28%, и „Посјете предузећима“ 12%.

Графикон број 5: Пожељни облици комуникације са Градском управом

6. Какав утицај на Ваше пословање имају следећи фактори?

Као фактори који имају ограничавајући и врло ограничавајући утицај на пословање анкетираних предузећа, највише се издвајају: „Порези и доприноси на плате“ (13%); „Таксе“, „Наканаде и остали обавезни непорески намети“ (13%); „Политичка стабилност“ (8%) и „Добијање грађевинских дозвола и осталих повезаних дозвола“ (8%).

Графикон број 6: Процентуално учешће фактора који утичу на пословање

7. Да ли сте користили неке врсте подстицаја преко Агенција за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина?

43% анкетираних привредних субјекта је користило неку врсту подстицаја од стране Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина.

8. Имате ли предлог за унапређење рада Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина?

Као приједлоге за унапређење рада Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина, анкетирани предузећа су навела: „Побољшање комуникације између Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина и привредних субјеката кроз повећани

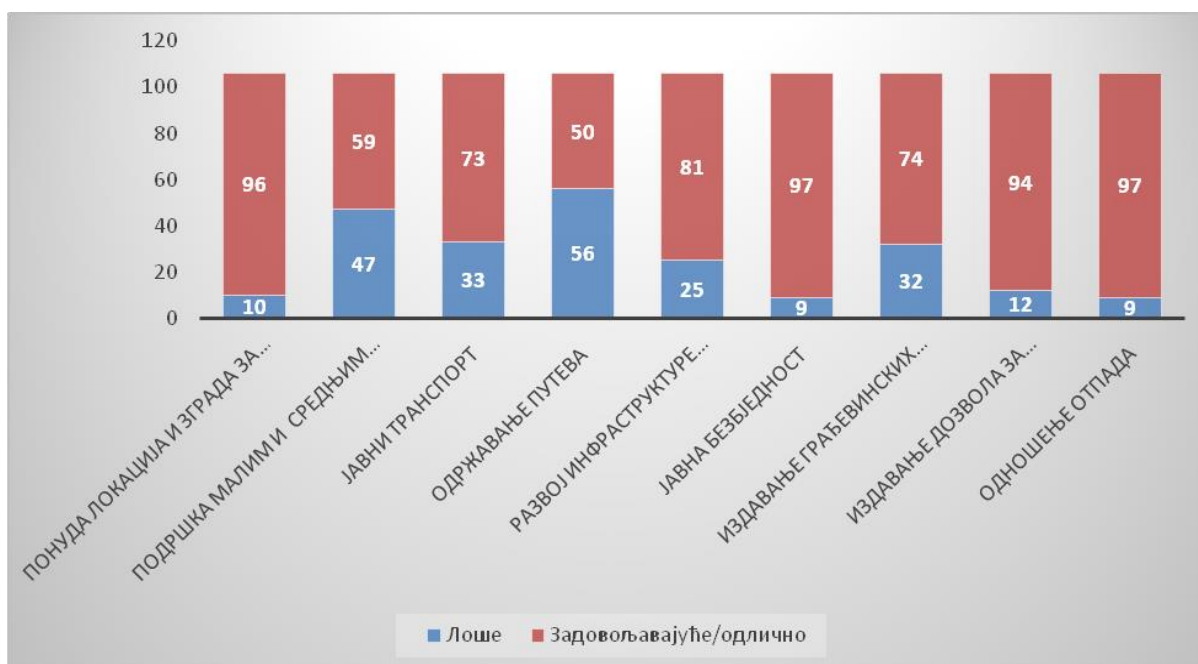
теренски рад и обилазак предузећа“, „Повећати средства за подстицаје за МСП“, „Организација округлих столова и семинара за потребе предузетника“, „Додјелу средства треба усмјерити на предузећа која су извозно орјентисана и која запошљавају већи број радника“, „Више пажње обратити на производне фирме“, „Унаприједити оглашавање у јавним медијима о доступним подстицајима за МСП“.

9. По Вашем мишљењу, које би активности требала учинити Градска управа Града Бијељина на унапређењу привредног амбијента?

Као приједлоге за унапређење пословног амбијента анкетирани предузећа су навела: „Већи ангажман градске управе на афирмацији локалне привреде“, „Повећати подстицаје за привреду“, „Смањити таксе и ренте за претварање земљишта и остале парафисклане намете“, „Чешће посјете у циљу упознавања са проблемима реалног сектора“, „Убрзати процедуре издавања дозвола из домена Градске управе“, „Унаприједити путну инфраструктуру“, „Покушати успоставити пословни инкубатор на подручју града“, „Развијати свијест градских службеника да су они у служби грађана и привреде“, „Стимулацију локалне привреде кроз разне видове едукација и субвенционисања учешћа на сајмовима“.

10. Како оцјењујете квалитет јавних услуга?

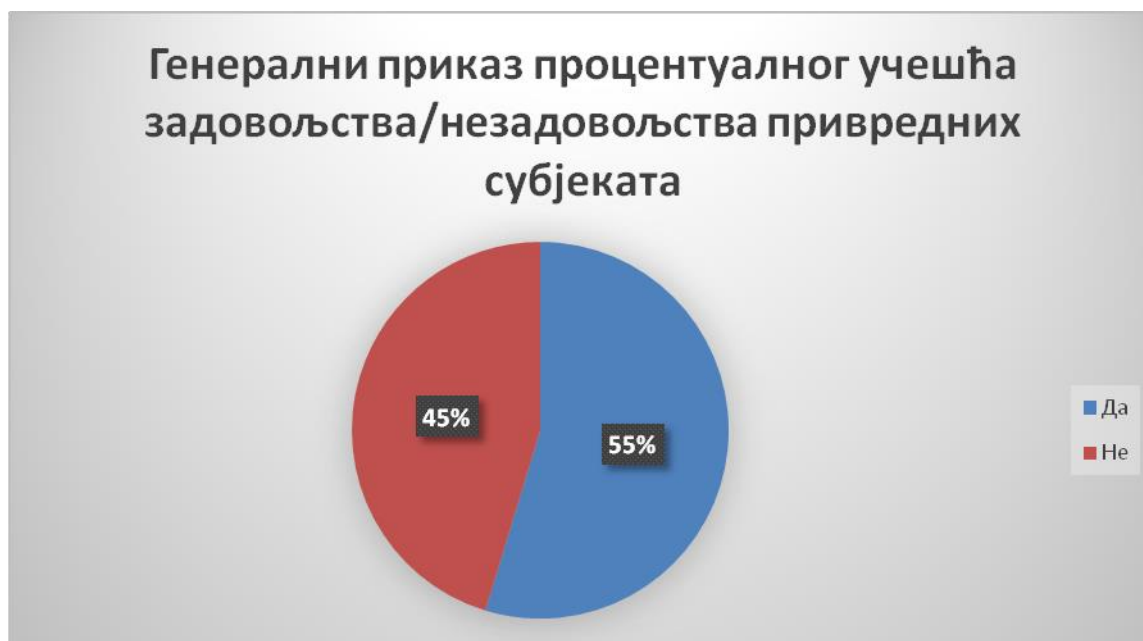
Квалитет појединих јавних услуга која су анкетирани предузећа окарактерисала као задовољавајуће/одличне су: „Понуда локација и зграда за пословање“, „Јавна безбједност“, „Издавање дозвола за привредне дјелатности“ и „Одношење отпада“, док су се приједлози за унапређење углавном односили на следеће услуге: „Подршка малим и средњим предузећима“, „Издавање грађевинских дозвола“ и „Одржавање путева“.

Графикон број 7: Оцјена квалитета јавних услуга

11. Да ли сте задовољни радом Вашег удружења (Регионална Привредна комора Бијељина, односно Занатско предузетничко удружење "Предузетник" Бијељина)?

Што се тиче квалитета рада Регионалне Привредне коморе Бијељине, односно Занатског Предузетничког удружења „Предузетник“ Бијељина, 55% анкетираних предузећа је одговорило да су задовољни док је 45% одговорило да нису. Од наведених удружења се очекује да успоставе бољу комуникацију са привредним субјектима које заступају, да омогуће стручно усавршавање и посјете сајмовима својим члановима, да иницирају заједничке пројекте са локалном самоуправом, као и да адекватније промовишу и заступају привредне субјекте.

Графикон број 8: Оцјена задовољства привредних субјеката радом удружења (Привредна комора/Удружење предузетника)

V. ЗАКЉУЧАК

Анализом је утврђено да оба сектора, јавни и приватни треба да заједнички раде на стварању повољног окружења за пословање. Неопходно је више размјене информација између ова два сектора, као и примјена механизма за успостављање јавног приватног дијалога. Јавни сектор мора бити спреман да уважи примједбе и приједлоге приватног сектора и при томе унаприједи своје услуге према њима, а приватни сектор мора бити више активан у процесима ЛЕР-а које иницира јавни сектор.

Анализа је показала незадовољство пакетом подстицаја и олакшица што представља простор за унапређење рада и побољшања услуга Градске управе и Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина.

Потребно је унаприједити однос Градске управе са приватним сектором кроз чешће и непосредне контакте.

РЕПУБЛИКА СРПСКА

ГРАД БИЈЕЉИНА

ГРАДОНАЧЕЛНИК

Градска управа Града Бијељина

Кабинет градоначелника

Одјек за локални економски развој и европске интеграције

Одјељење за привреду

Датум: 27.02.2017.година

***АНКЕТНИ УПИТНИК
ЗА БОЉЕ УСЛОВЕ ПОСЛОВАЊА***

I ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОСЛОДАВЦУ

Пословно име:	
Адреса:	
Вебсите:	
Контакт особа:	
Телефон, фах, е-маил	
Датум оснивања:	
Облик организовања:	
Власничка структура:	
Број стално запослених	

ДЈЕЛАТНОСТ

- Примарна производња
- Прехрамбена индустрија
- Дрвна индустрија
- Текстилна индустрија
- Грађевинарство
- Метални сектор
- Транспорт, складиштење и дистрибуција
- Трговина
- Хотелијерско туристичка дјелатност, услуге у туризму
- Остало (навести): _____

II ПОСЛОВНИ АМБИЈЕНТ

1. Ваше мишљење о Бијељини као мјесту за пословање?

- Изузетно добро
- Добро
- Задовољавајуће
- Лоше

2. Шта сматрате позитивним околностима за пословање у Бијељини?

3. Шта сматрате негативним околностима за пословање у Бијељини?

4. Како комуницирате са Градском управом?

- Редовни састанци у Градској управи
- Посјете Вашем предузећу
- Потребне информације добијате електронском поштом, телефоном, факсом, итд.
- Повременим састанцима са градоначелником и/или предсједником Скупштине града

5. Који облици комуникације би били пожељни?

- Редовни састанци у Градској управи
- Посјете Вашем предузећу
- Анкете прије одлучивање о важним питањима за привреду

Други облици (молимо наведите)

--

6. Какав утицај на Ваше пословање имају следећи фактори?

Фактори	Врло ограничавајући	Ограничавајући	Без утицаја	Позитиван утицај
ПДВ				
Порези и доприноси на плате				
Таксе, накнаде и остали обавезни непорески намети				
Инспекцијски надзор				
Добијање дозвола за обављање дјелатности				
Добијање грађевинске дозволе и осталих повезаних дозвола				
Вријеме и трошкови везани за судске процедуре				
Процедуре везане за увоз/извоз				
Политичка стабилност				
Административне процедуре на локалном нивоу				
Административне процедуре на вишим нивоима				

Неликвидност				
Кредити и камате				

7. Да ли сте користили неке врсте подстицаја преко Агенција за развој малих и средњих предузећа општине/града Бијељина? Ако је одговор позитиван, наведите намјену и износ финансијских средстава:

8. Имате ли предлог за унапређење рада Агенције за развој малих и средњих предузећа општине/града Бијељина?

9. По Вашем мишљењу, које би активности требала учинити Градска управа Града Бијељина на унапређењу привредног амбијента?

**10. Како оцјењујете квалитет сљедећих јавних услуга?
(1-лоше, 2-задовољавајуће, 3-одлично)**

Понуда локација и зграда за пословање	_____
Подршка малим и средњим предузећима	_____
Јавни транспорт	_____
Одржавање путева	_____
Развој инфраструктуре (вода, канализација, електрична енергија, гас)	_____
Јавна безбједност	_____
Издавање грађевинских дозвола	_____
Издавање дозвола за привредне дјелатности	_____
Одношење отпада	_____

11. По Вашем мишљењу, коју од јавних услуга би требало прво унаприједити и на који начин?

--

12. Да ли сте задовољни радом Вашег удружења (Регионална Привредна комора Бијељина, односно Занатско предузетничко удружење "Предузетник" Бијељина)?

Да

Не

13. По Вашем мишљењу, које би активности требала учинити Ваша удружења на стварању повољнијег пословног амбијента?

--

Анкета се спроводи у сарадњи Градске управе Града Бијељина, Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина и Туристичке организације Града Бијељина

Испуњени упитник можете доставити путем мејла на tanja.vujic@gradbijeljina.org или bojan.djokic@gradbijeljina.org или лично на адресу Градске управе Града Бијељина, Карађорђева 4, канцеларија број 17.

Све информације наведене у овом упитнику биће повјерљиве и неће бити доступне јавности у изворном облику.

Њихова једина сврха је да помогну локалној заједници око уклањања препрека која ометају улагање, привредни развој и пораст запослености.

Хвала на сарадњи !